

WYROK NACZELNEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO

z dnia 28 stycznia 2003 r.

(dotyczy udostępnienia Straży Miejskiej danych osobowych abonenta przez Spółkę)

Sygn. akt II SA 2210/01

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2003 r. sprawy ze skargi Spółki na decyzję Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 8 czerwca 2001 r. Nr GI-DEC-DS-58/01/492 w przedmiocie udostępnienia danych osobowych

oddala skargę

Uzasadnienie

Decyzją z 8 czerwca 2001 r. Generalny Inspektor utrzymał w mocy swoją decyzję z 17 kwietnia 2001 r. nakazującą Skarżącą udostępnienie Komendantowi Straży Miejskiej danych osobowych abonenta w zakresie: imię, nazwisko i adres ze zbioru danych, którego jest ona administratorem. W jej uzasadnieniu Generalny Inspektor zwrócił uwagę m.in. na następujące okoliczności:

W dniu 30 listopada 2000 r. wystąpił do niego Komendant Straży Miejskiej o dokonanie oceny zasadności odmowy udostępnienia Straży Miejskiej powyższych danych osobowych, którą uzasadniono brakiem właściwej podstawy prawnej i tajemnicą służbową obowiązującą pracowników Spółki oraz podkreślając dodatkowo, że wnioskodawca nie uzasadnił wiarygodnie potrzeby posiadania tych danych bez naruszenia praw i wolności osób, których dane dotyczą.

Otóż ustawa z 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, póź. 883 z późn. zm.) w art. 23 ust. 1 określiła zamknięty katalog dopuszczalności przetwarzania danych. Warunkiem uznania przetwarzania danych za legalny jest spełnienie przynajmniej jednej z przesłanek określonych w tym przepisie. Zgodnie z jej art. 23 ust. 1 pkt 2 i 4 przetwarzanie danych jest dopuszczalne, gdy zezwalają na to przepisy prawa, jak również wtedy, gdy jest niezbędne do wykonywania określonych prawem zadań dla dobra publicznego.

Stosownie do przepisów ustawy z 21 lipca 2000 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 73, póź. 852) informacje lub dane objęte tajemnicą telekomunikacyjną mogą być przetwarzane, m.in. udostępniane, innym podmiotom niż użytkownik usługi telekomunikacyjnej i w innym zakresie niż niezbędność świadczonej użytkownikowi usługi, jedynie na podstawie przepisów

ustawowych (art. 69 ust. 1). Z chwilą ich wskazania po stronie podmiotu występującego o udostępnienie danych rodzi się uprawnienia do ich pozyskania, zaś po stronie administratora danych, tj. Spółki - zobowiązanie do udostępnienia danych osobowych podmiotowi ustawowo uprawnionemu.

Zakres zadań Straży Miejskiej określony został w przepisach ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, póź. 779). Zgodnie z jej art. 10 ust. 1 Straż wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego, w związku z wykonywaniem ustawowo określonych zadań strażnik ma prawo m.in. do dokonywania czynności sprawdzających, kierowania wniosków o ukaranie do kolegium do spraw wykroczeń, oskarżania przed kolegium do spraw wykroczeń i wnoszenia środków odwoławczych - w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia (art. 12 ust. 1 pkt 5), jak również jest uprawniony do zwracania się w nagłych przypadkach o pomoc do jednostek gospodarczych i każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy na zasadach określonych w ustawie o Policji (art. 12 ust. 1 pkt 9).

W myśl art. 19 § 1 ustawy z 20 maja 1971 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 12, póź. 116 z późn. zm.), zwanej dalej kpw, w celu ustalenia czy istnieją podstawy do wystąpienia z wnioskiem o ukaranie i zebrania danych niezbędnych do sporządzenia takiego wniosku albo jego uzupełnienia lub sprawdzenia faktów podanych we wniosku o ukaranie Policja, organ Państwowej Inspekcji Handlowej, służby ochronnej lasów państwowych, straż gminna (miejska) i inne organy, gdy ustawa tak stanowi, mogą w granicach swojej właściwości, w razie potrzeby, wzywać do złożenia zeznań, wyjaśnień i opinii oraz do wydania albo okazania przedmiotu lub dokumentu mającego stanowić niezbędny dowód w sprawie. Wniosek o ukaranie, zgodnie z art. 21 § 1 pkt 1 kpw, powinien zawierać imię i nazwisko obwinionego oraz inne dane niezbędne do ustalenia jego tożsamości.

Powoływane przepisy nie tylko uprawniają, ale jednocześnie zobowiązują Straż Miejską do pozyskania wszelkich niezbędnych danych w celu ustalenia sprawcy wykroczenia, a następnie skierowania do kolegium stosownego wniosku o ukaranie podmiotu w pełni zidentyfikowanego. Przed etapem ustalenia tożsamości osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia nie jest zatem możliwe złożenie wniosku inicjującego postępowanie, o którym mowa w kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia, a tym samym wskazanie sygnatury sprawy, czy rodzaju toczącego się postępowania, w odwołaniu od decyzji, zgodnie z którym „(...) administrator powinien przynajmniej otrzymać informację, że toczy

się postępowanie ad rem w sprawie o wykroczenie z konkretnego artykułu kodeksu wykroczeń".

Z tego też względu przepisy przytoczone przez Straż Miejską, w związku z czynnościami dotyczącymi ujawnienia sprawców wykroczenia, stanowią wystarczającą podstawą prawną dla udostępnienia przez Spółkę spornych danych osobowych w niezbędnym dla sprawy zakresie, niezależnie od drugiej przesłanki - realizacji zadań dla dobra publicznego. Straż Miejska wykonuje, bowiem zadania w zakresie ochrony porządku publicznego (m.in. ściganie sprawców przestępstw i wykroczeń), a odmowa udostępnienia w takich sytuacjach żądanych danych utrudnia realizację takich zadań.

Skarżąca wniosła o uchylenie decyzji podkreślając w szczególności, że samo wskazanie przepisów, bez ich powiązania z okolicznościami sprawy, nie jest wystarczające do udostępnienia Straży Miejskiej żądanych danych i rodzi niebezpieczeństwo wyłączenia spod kontroli pozyskiwania danych osobowych, których ochronę i poufność gwarantuje prawo. Podstawą obowiązku ich udostępnienia nie mogły być powołane w decyzji ogólne przepisy kompetencyjne Straży Miejskiej. Sprawa ta ma duże znaczenie dla ochrony danych osobowych, określenia granic tej ochrony i wyjątków w sytuacji, gdy istnieją zastrzeżenia do legalności zaskarżonej decyzji.

Wnosząc o oddalenie skargi Generalny Inspektor poza wykorzystaniem motywów decyzji dodatkowo zwrócił uwagę na niezbędność przetwarzania danych osobowych, gdy chodzi o wyższe wartości ze sfery dobra publicznego, do której zalicza się bezpieczeństwo publiczne i walka z przestępczością należące również do zadań straży miejskiej.

Naczelnny Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

System ochrony danych osobowych tworzą powiązane ze sobą rozwiązania w sposób uwzględniający hierarchię chronionych dóbr i wartości. Wyrazem tego jest m.in. art. 23 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy o ochronie danych osobowych, dopuszczający przetwarzanie danych, gdy na to zezwalają przepisy prawa i gdy jest to niezbędne do wykonywania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego. Podobnie art. 69 ust. 1 Prawa telekomunikacyjnego zezwala na przetwarzanie danych objętych tajemnicą telekomunikacyjną również w innych celach niż świadczenie usług abonenckich, gdy jest to dopuszczalne na podstawie przepisów ustawowych. Łącznie z podaną w decyzji treścią art. 10 ust. 1 ustawy o strażach gminnych i art. 19 § 1 kpw powstaje z tych przepisów uprawnienie straży do żądania udostępnienia jej danych osobowych pozostających w dyspozycji ich administratora, gdy jest stosownie uzasadnione okolicznościami sprawy.

Pierwszy wniosek Komendanta Straży Miejskiej z 18 października 2000 r. zawierał jedynie informację, że udostępnienie danych osobowych jest potrzebne do czynności służbowych. Zrozumiałe, więc były zastrzeżenia Skarżącej do tak ogólnie podanego uzasadnienia żądanych danych. W drugim natomiast wniosku podano, że chodzi o czynności sprawdzające w celu skierowania wniosków o ukaranie, na podstawie art. 19 § 1 kpw.

W ocenie Sądu tak sformułowane uzasadnienie żądania udostępnienia danych osobowych rodziło już obowiązek spełnienia tego żądania przez Skarżącą. Generalny Inspektor trafnie w motywach decyzji oddzielił niezbędność tych danych od zebrania przez Straż Miejską na tym etapie koniecznych informacji warunkujących dalsze postępowanie w sprawie, od oceny jej czynności przez Skarżącą mającej niewątpliwie cechy kontroli działalności, do której nie ma uprawnień. W rezultacie nakazane przez Generalnego Inspektora udostępnienie danych osobowych Straży Miejskiej nie pozostawało w kolizji z ich ochroną ze względu na wspomnianą hierarchię dóbr i wartości.

W tej sytuacji Naczelny Sąd Administracyjny, na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy o NSA, orzekł jak w sentencji.